

Blyskáčik repkový – významný škodca repky

Cieľom každého farmára je dosiahnuť čo najvyššiu úrodu z vysiatej plodiny. Významným článkom k dosiahnutiu tohto cieľa je aj aplikácia pesticídnych prípravkov v správnom termíne. Hoci je repka ozimná naša agrotechnicky najnáročnejšia plodina, hlavne čo sa týka insekticídnej ochrany, stále sa ju po ekonomickej stránke oplatí pestovať.

S vysokými dennými marcovými teplotami sme mohli zaznamenať v repkových porastoch výskyt krytonosov - repkového a štvorzubého. V tomto období už prebehli hlavne v južných častiach Slovenska aplikácie insekticídnych prípravkov proti týmto škodcom. V nasledujúcich dňoch sa majú síce teploty znížiť, čo spôsobí aj menej intenzívny rast repky, ale treba byť ostražitý voči ďalšiemu závažnému škodcovi **blyskáčikovi repkovému**. Imágo blyskáčika repkového je 2 – 2,5 mm veľký chrobák, s krátkymi paličkovitými tykadlami. Má širokú hlavu vtiahnutú až po oči pod štít. Farba blyskáčikov je čierna, s kovovým leskom do modra, zelena alebo fialova. Larva je 3- 4 mm dlhá, štíhla, má vyvinuté 3 páry hrudných končatín (oligopódne larvy). Hlava a nohy sú tmavohnedé, ostatné telo mliečno biele, na bokoch každého telového článku s čiernou škvrnou.

Na repke škodia imága. V období na začiatku tvorby pupeňov blyskáčiky hromadne nalietavajú na porasty repky, prehryzávajú sa do púčikov, v ktorých likvidujú generatívne orgány. Poškodené púčiky žltnú, usychajú a neskôr opadávajú, na stonke ostáva iba stopka. Puky sú v súkvetí nepravidelne rozmiestnené. Vajíčka sú kladené do kvetných orgánov. Vyliahnuté larvy sa živia peľom, neškodia.

Poškodenie sa môže zameniť s poškodením neskorými mrazmi, kedy sú stopky bez pupeňov dlhšie ako pri požere blyskáčikmi alebo s poškodením suchom – v určitej časti kvetenstva chýbajú všetky kvety ako reakcia na nedostatok vlhky. Imága blyskáčika repkového môžu byť nesprávne determinované ako skočky z rodu *Phyllotreta*, rozdiel je v tvare tela, v dĺžke a tvare tykadiel, spôsobe pohybu.

Od začiatku tvorby kvetných pupeňov sú potrebné pravidelné prehliadky porastov repky. V štádiu zeleného puku je potrebné ošetrovať už pri dosiahnutí kritického čísla 1 – 2 chrobáky na rastlinu, vo fáze žltého puku škodlivosť mierne poklesne na kritické číslo 4 chrobáky na rastlinu, krátko pred kvitnutím 5 – 6 chrobákov na rastlinu. Škodlivosť blyskáčika končí, ak je rozkvitnutých 10 % kvetov v poraste, lebo peľ sa stáva pre neho v roztvorených kvetoch ľahko dostupným. K poškodeniu sú náchylnejšie riedke a nerovnomerné porasty, preto je dôležité včas načasovať chemickú ochranu tak, aby bol zásah účinný a nedošlo k prekročeniu ekonomického prahu škodlivosti.

V ponuke insekticídnych prípravkov na ochranu rastlín sú povolené účinné látky zo skupiny neonikotinoïdov (účinná látka acetamiprid) a pyretroidov. Prípravky s účinnou látkou acetamiprid (napr. **Gazelle, Mospilan 20 SP, YOROI**) majú systémový účinok, z toho dôvodu býva ich použitie smerované proti byľomorovi keľovému. Zo skupiny pyretroidov (kontaktné insekticídy) sú povolené na blyskáčika repkového prípravky s účinnou látkou cypermethrin (napr. **Cyperkill Max, Rafan Max**), deltamethrin (napr. **Decis EW 50, Decis Forte, Desha 2,5 EC**), gamma-cyhalothrin (**Nexide Rapid**) lambda-cyhalothrin (napr. **Gunner Karate Zeon, Lambada, Markate 50, Sparviero**), tau-fluvalinate (**Euvre, Mavrik**). Aj na Slovensku je zaznamenaný výskyt rezistentných populácií voči týmto účinným látkam. Pri vysokom výskyte tohto škodcu treba aplikovať insekticíd s účinnou látkou indoxacarb (napr. **Avaunt 15 EC**).